

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη «Υποχρεώσεις αερομεταφορέων σχετικά με τα αρχεία επιβατών - προσαρμογή της νομοθεσίας στην οδηγία (ΕΕ) 2016/681».

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις υποχρεώσεις των αερομεταφορέων όσον αφορά τα αρχεία των επιβατών στο πλαίσιο προσαρμογής με την ενωσιακή νομοθεσία και ειδικότερα, προβλέπονται τα εξής:

I. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Θεσπίζεται το νομικό πλαίσιο προστασίας των ονομαστικών αρχείων των επιβατών πτήσεων κατά τη χρήση τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες και συγκεκριμένα:

1.α. Ορίζεται ο σκοπός των προτεινομένων ρυθμίσεων, σύμφωνα με τις οποίες προσαρμόζεται η νομοθεσία στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) πτήσεων για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων.

β. Δίδεται η έννοια των όρων που αναφέρονται στις επιμέρους διατάξεις για την εφαρμογή της εν λόγω Οδηγίας και καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής αυτών.

γ. Προσδιορίζονται οι αξιόποινες πράξεις που αποτελούν σοβαρά εγκλήματα κατά την οριζόμενη έννοια, για τα οποία προβλέπεται στερητική της ελευθερίας ποινή, με ανώτατο όριο τουλάχιστον τριών (3) ετών.

δ. Μνημονεύονται τα δεδομένα που περιλαμβάνονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR), τα οποία έχουν συλλεχθεί από τους αερομεταφορείς.

(άρθρα 1 - 5)

II. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Προβλέπονται η ίδρυση και η λειτουργία Εθνικής Μονάδας Στοιχείων Επιβατών και συγκεκριμένα:

2.α. Συνιστάται, στη Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών της Ελληνικής Αστυνομίας, Τμήμα, με τίτλο «Μονάδα Στοιχείων Επιβατών» (ΜΣΕ), το οποίο ορίζεται ως η εθνική Μονάδα Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ).

Σκοπό της συνιστώμενης Μονάδας, η αρμοδιότητα της οποίας εκτείνεται σε όλη τη χώρα, αποτελεί η πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων.

- Εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της εν λόγω Μονάδας [συλλογή δεδομένων PNR από τους αερομεταφορείς και διαβίβαση αυτών ή του αποτελέσματος της επεξεργασίας τους στις μνημονευόμενες αρμόδιες αρχές (ΕΛ.ΑΣ., Ε.Υ.Π., κ.λπ.) καθώς και ανταλλαγή των εν λόγω δεδομένων με τις αντίστοιχες ΜΣΕ των άλλων κρατών - μελών και με την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol)].

- Το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη παρέχει κάθε χρόνο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στατιστικά στοιχεία για τα δεδομένα PNR. Τα εν λόγω στοιχεία δεν περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, αλλά τον αριθμό των επιβατών για τους οποίους συλλέχθηκαν και ανταλλάχθηκαν δεδομένα PNR καθώς και εκείνων που ταυτοποιήθηκαν για περαιτέρω έλεγχο.

β. Η ΜΣΕ στελεχώνεται από αστυνομικό προσωπικό και παρέχεται η δυνατότητα απόσπασης, με κ.ν.α., προσωπικού των μνημονευόμενων αρμοδίων αρχών, στην εν λόγω Μονάδα, με τις οριζόμενες εξαιρέσεις. Το αποσπώμενο προσωπικό διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις αναφορικά με το καθήκον εχεμύθειας αυτού (άρθρο 27 παρ. 7 του π.δ/τος 178/2014).

- Παρέχεται η εξουσιοδότηση για την εξειδίκευση, με π.δ/γμα, των αρμοδιοτήτων, τον καθορισμό των μέσων λειτουργίας της ΜΣΕ, των προσόντων, των υποχρεώσεων και των καθηκόντων του προσωπικού της και τη ρύθμιση κάθε άλλου σχετικού θέματος.

- Για οποιαδήποτε τροποποίηση της λειτουργίας της ΜΣΕ ενημερώνεται σχετικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το αρμόδιο Υπουργείο. **(άρθρο 6)**

3.α. Ορίζεται, από τη ΜΣΕ, μέλος του προσωπικού της με αποκλειστική απασχόληση, ως υπεύθυνος προστασίας δεδομένων, για την εποπτεία της επεξεργασίας των δεδομένων PNR και την υλοποίηση των σχετικών διασφαλίσεων.

- Καθορίζεται ο τρόπος επιλογής του εν λόγω υπεύθυνου με βάση τα οριζόμενα κριτήρια (επαγγελματικά προσόντα κ.λπ.), ο οποίος απολαύει πλήρους ανεξαρτησίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ενεργεί δε ως σημείο επικοινωνίας με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και συνεργάζεται μαζί της για κάθε σχετικό θέμα.

β. Προσδιορίζεται η διαδικασία επεξεργασίας των δεδομένων PNR από τη ΜΣΕ, η οποία διενεργείται μόνο για τους μνημονευόμενους σκοπούς

(αξιολόγηση των επιβατών πριν από την άφιξη ή την αναχώρηση από τη χώρα, ανάλυση των δεδομένων κ.λπ.).

- Περαιτέρω, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι: **i)** η αξιολόγηση των επιβατών πραγματοποιείται χωρίς διακρίσεις και σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια, **ii)** κάθε θετικό αποτέλεσμα που προκύπτει από αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων PNR, ελέγχεται μεμονωμένα με αυτοματοποιημένα μέσα και **iii)** οι συνέπειες των προβλεπόμενων αξιολογήσεων των επιβατών δεν θίγουν το δικαιώμα εισόδου στην ελληνική επικράτεια, προσώπων που απολαύουν του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας (π.δ/γμα 106/2007).

(άρθρα 7, 8)

III. **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**

Καθορίζεται το πλαίσιο συλλογής και ανταλλαγής δεδομένων PNR και συγκεκριμένα προβλέπονται τα ακόλουθα:

1.α. Ως αρμόδιες αρχές για να ζητούν ή να λαμβάνουν δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών από τη ΜΣΕ, ορίζονται οι εισαγγελικές και οι δικαστικές αρχές, οι υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος, του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, των Τελωνειακών Αρχών κ.λπ. (αρχές επιβολής του νόμου κατά την έννοια του άρθρου 2 του π.δ.135/2013), η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών και η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.

β. Ο κατάλογος των προαναφερόμενων αρχών κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

γ. Οι ανωτέρω αρχές επιτρέπεται να προβούν, υπό τις ρητά οριζόμενες προϋποθέσεις, σε περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων PNR και των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών που λαμβάνουν από τη ΜΣΕ, απαγορεύεται όμως να λαμβάνουν αποφάσεις που έχουν δυσμενείς νομικές συνέπειες για συγκεκριμένο πρόσωπο ή θίγουν αυτό σημαντικά με μόνο κριτήριο το αποτέλεσμα της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων PNR. (άρθρο 9)

2.α. Οι αερομεταφορείς αναλαμβάνουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις όσον αφορά στη διαβίβαση δεδομένων PNR στη βάση δεδομένων της ΜΣΕ (μέθοδος διαβίβασης, χρήση ηλεκτρονικών μέσων και κοινών πρωτοκόλλων μετάδοσης κ.λπ.).

Ορίζεται ότι, η συλλογή και διαβίβαση στοιχείων από τους αερομεταφορείς προς τη ΜΣΕ, που διενεργήθηκε από 25-5-2018 μέχρι τη θέση σε ισχύ των προτεινόμενων διατάξεων, θεωρείται νόμιμη για κάθε περαιτέρω συνέπεια.

β. Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol), εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της και για την εκτέλεση των καθηκόντων της, μπορεί να

ζητήσει δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας αυτών από τη ΜΣΕ, μέσω του ασφαλούς διαύλου επικοινωνίας SIENA και σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.

γ. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών που αφορούν δεδομένα PNR ή το αποτέλεσμα της επεξεργασίας τους μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία διαβίβασης αυτών στις αρμόδιες αρχές των τρίτων χωρών.

(άρθρα 10 - 13)

IV. ΚΕΦΑΛΑΙΑ Δ' - Ε'

Τίθενται οι κανόνες προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο εφαρμογής της μεταφερόμενης Οδηγίας. Μεταξύ άλλων, ορίζονται τα εξής:

1.a. Θεσπίζεται περίοδος διατήρησης και αποπροσωποποίησης των δεδομένων PNR ως ακολούθως:

- Η ΜΣΕ διατηρεί τα δεδομένα PNR που διαβιβάζουν οι αερομεταφορείς στη βάση δεδομένων της, για περίοδο πέντε (5) ετών μετά τη διαβίβασή τους.
- Έξι (6) μήνες μετά την κατά τα ανωτέρω διαβίβαση, τα δεδομένα PNR αποπροσωποποιούνται με την κάλυψη των μνημονεύμενων στοιχείων.
- Τα αποτελέσματα της επεξεργασίας δεδομένων PNR διατηρούνται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

β. Περαιτέρω, προβλέπεται η άρση της αποπροσωποποίησης δεδομένων PNR ή η μόνιμη διαγραφή αυτών σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία και για τους ρητά οριζόμενους σκοπούς.

γ. Προσδιορίζονται τα δικαιώματα των επιβατών των οποίων τα δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία βάσει των διατάξεων του υπό ψήφιση νόμου, (πρόσβαση, διόρθωση, διαγραφή, περιορισμός δεδομένων, αποζημίωση και δικαστική προστασία για κάθε παραβίαση της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων).

δ. Η ΜΣΕ οφείλει να εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και διαδικασίες, ώστε να διασφαλίζεται ο απόρρητος χαρακτήρας της επεξεργασίας και το κατάλληλο επίπεδο ασφαλείας σε σχέση με τους κινδύνους που παρουσιάζουν η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων.

ε. Τίθενται χρονικοί περιορισμοί (πενταετία) ως προς τη διατήρηση από τη ΜΣΕ των αρχείων καταγραφής, τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους μνημονεύμενους σκοπούς.

(άρθρα 14, 15)

2.a. Θεσπίζονται κυρώσεις για τους αερομεταφορείς που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με τη διαδικασία διαβίβασης δεδομένων PNR στη ΜΣΕ βάσει των προβλεπόμενων κοινών πρωτοκόλλων και μορφοτύπων.

Συγκεκριμένα, επιβάλλεται στον αερομεταφορέα με απόφαση του Προϊσταμένου της Αεροπορικής Αρχής (Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας / ΑΠΑ) του αερολιμένα, χρηματικό πρόστιμο ύψους 5.000 ευρώ ανά πτήση. Το ύψος του εν λόγω προστίμου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κ.ν.α., με ανώτατο όριο το ποσό των 30.000 ευρώ.

- Για κάθε νέα παράβαση εντός της ίδιας περιόδου μπορεί, με όμοια απόφαση, να επιβληθεί διπλάσιο πρόστιμο καθώς και απαγόρευση απογείωσης του αεροσκάφους μέχρι την πληρωμή του προστίμου ή την κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής ημεδαπής ή αναγνωρισμένης στην Ελλάδα αλλοδαπής τράπεζας.

- Σε περίπτωση επανειλημμένων παραβάσεων μπορεί να επιβάλλονται και άλλης μορφής κυρώσεις σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία.

β. Οι κατά τα ανωτέρω θιγόμενοι αερομεταφορείς μπορούν να ασκήσουν προσφυγή κατά τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και, σε περίπτωση απόρριψής της, να προσφύγουν στα διοικητικά δικαστήρια.

γ. Τα επιβαλλόμενα πρόστιμα εισπράττονται σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ και τις ειδικότερες σχετικές διαδικασίες της Αεροπορικής Αρχής (ΑΠΑ).

(άρθρο 16)

3.a. Η παρακολούθηση και η εποπτεία εφαρμογής του υπό ψήφιση νόμου ανατίθενται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

β. Καθορίζονται τα κοινά πρωτόκολλα και οι μορφότυποι δεδομένων PNR που εφαρμόζονται οι αερομεταφορείς για τη διαβίβαση δεδομένων στη ΜΣΕ, η οποία γίνεται ηλεκτρονικά.

γ. Με το προσαρτώμενο Παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του υπό ψήφιση νόμου, εξειδικεύονται τα προαναφερόμενα Πρωτόκολλα διαβίβασης και οι μορφότυποι δεδομένων.

(άρθρα 17, 18 και Παράρτημα)

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, προκαλούνται επί του κρατικού προϋπολογισμού, σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση της Μονάδας Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ) και την επεξεργασία των ονομαστικών αρχείων επιβατών PNR και συγκεκριμένα από: α) την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων (τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, γραφικά είδη, συντήρηση και επισκευή λοιπού εξοπλισμού κ.λπ.) της ΜΣΕ, η οποία εκτιμάται στο ποσό των **60 χιλ. ευρώ περίπου** (άρθρο 6),

β) την αντιμετώπιση των εξόδων συντήρησης του εμπορικού λογισμικού επεξεργασίας δεδομένων PNR, η οποία εκτιμάται στο ποσό των **200 χιλ. ευρώ**.
(άρθρα 8, 12, 13 και 14)

2. Εφάπαξ δαπάνη, ύψους **2,6 εκατ. ευρώ** περίπου, από την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού για τη λειτουργία της ΜΣΕ (προμήθεια επίπλων, συσκευών θέρμανσης και κλιματισμού, Η/Υ, τηλεπικοινωνιακού, μετεωρολογικού και λοιπού συναφούς ηλεκτρονικού εξοπλισμού κ.λπ.).
(άρθρο 8)

3. Ενδεχόμενη αύξηση των δημοσίων εσόδων, από την είσπραξη τυχόν επιβαλλομένων προστίμων στους φορείς που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με τη διαδικασία διαβίβασης δεδομένων PNR στη ΜΣΕ, βάσει των προβλεπόμενων κοινών πρωτοκόλλων και μορφοτύπων. (άρθρο 16)

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2018

Η Γενική Διευθύντρια
Ιουλία Γ. Αρμάγου

Στοιχεία επιβατών PNR. I – KT